

Jako ryba ve vodě!

Zuzana Guthová
MAS Sdružení Růže

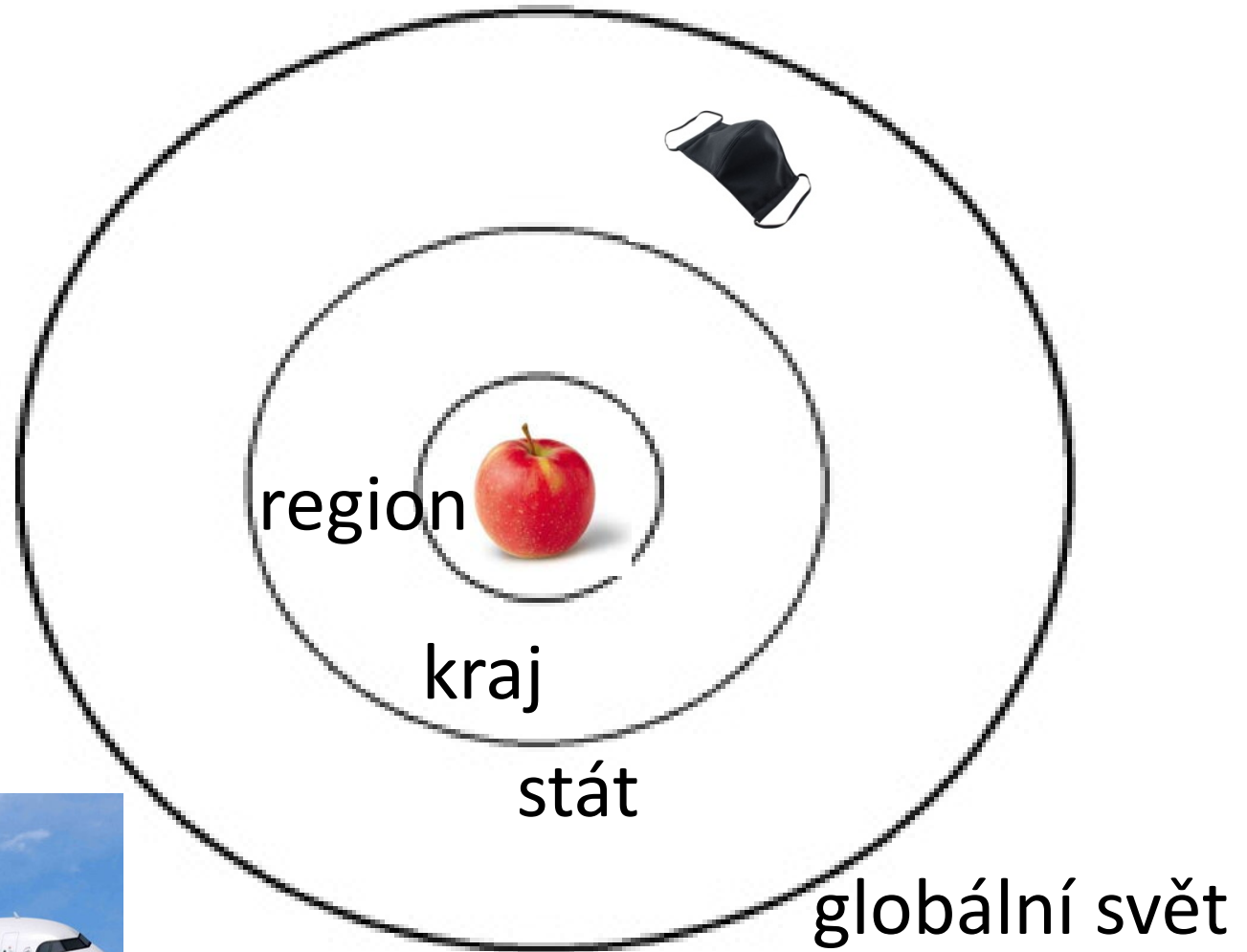
22.4.2020

Bydlení, studia, zájmy

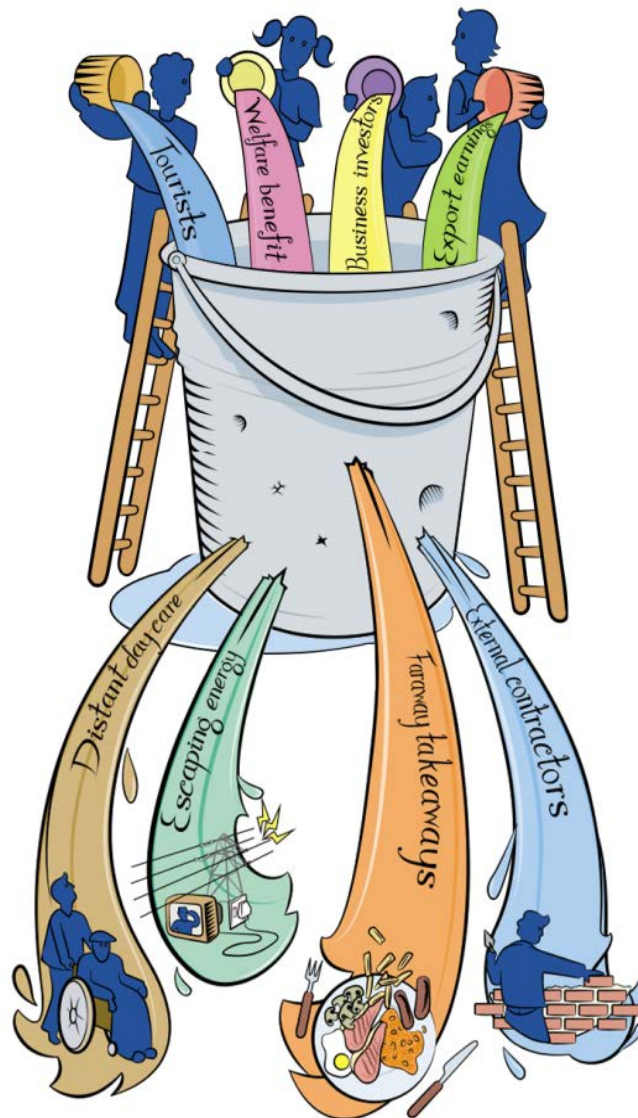
- Praha
  - PŘFUK
- České Budějovice
  - ÚKE ČSAV
- Desky u Malont
- Borovany
  - Rosa, o.p.s.
  - MAS Sdružení Růže

Jaké byly Vaše poslední 3 nákupy?

Děravé vědro a lepení děr

Metoda „Plugging the leaks“

- Komunitní metoda na podporu místní ekonomiky
  - pochopení principu lokalizace ekonomiky
  - princip lokálního multiplikátoru
  - jde o zjišťování cest, kterými se peníze od místní ekonomiky dostávají, a kterými ji opouštějí, a jak tento systém pozměnit ve prospěch místní ekonomiky.
  - Jedno až dvoudenní workshop

Region jako otevřený ekosytém

- Pokusme se vnímat region jako specifický druh ekosystému, ve kterém žijeme.
- Náš systém je otevřený, zdroje do něj přitékají a také z něj odtékají.
- Je to systém zranitelný, čím více má děr, tím více jsme závislí na tom, co přiteče z vnějšku.

Jaké zdroje/peníze přitékají do našeho systému?

- ??
- ??
- ??

Kde se peníze/zdroje ztrácí?

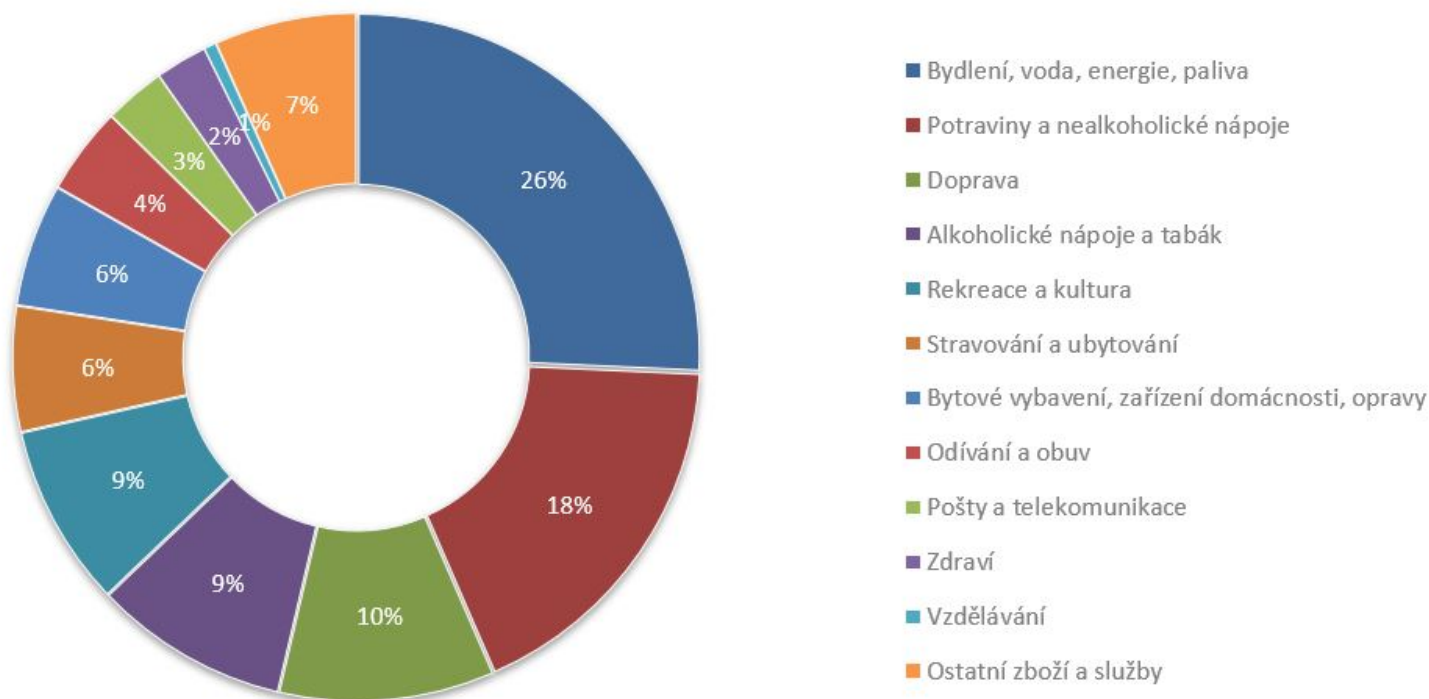
- Odkud pochází věci (komodity), které spotřebováváme?
- Kolik jich spotřebujeme?
- Kolik za ně utratíme?

Spotřebitelský koš 2019

Rozložení spotřebitelského koše pro výpočet inflace v ČR

Trocha matematiky

- Průměrná spotřeba piva na osobu v ČR v roce 2018 činila 140 l
- Kolik peněz celkem ročně utratí obyvatelé regionu s 30 000 obyvateli, při průměrné ceně jednoho velkého piva (0,5 l) 20 Kč?

Potřebujeme peníze?

- Peníze jsou nezbytným **prostředkem směny**, umožňují směnu/prodej/nákup zboží i služeb
- Nedostatek peněz v systému paralyzuje život.
- Přítok peněz do systému lze jen obtížně ovlivnit.
- „Odtok peněz“ ovlivnit LZE

Lze ovlivnit odtok peněz?

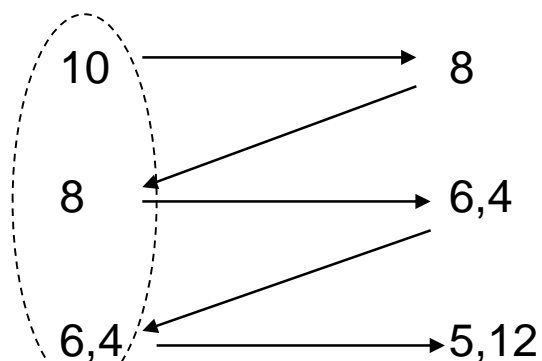

Lokální Lhota

80 % příjmů utraceno ve vsi

příjem   zůstává v místě

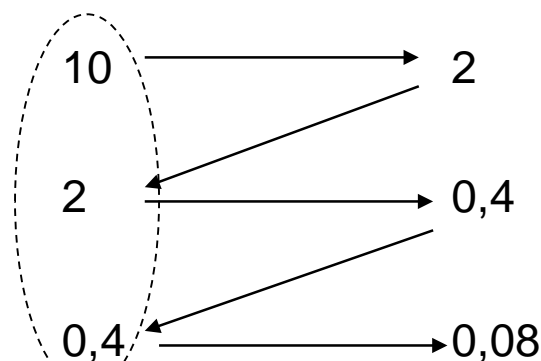
Σ 24,4

$$LM3 = 24,4 / 10 = \mathbf{2,44}$$

Globální Lhota

20 % příjmů utraceno ve vsi

příjem   zůstává v místě

Σ 12,4

$$LM3 = 12,4 / 10 = \mathbf{1,24}$$

Lokální multiplikátor LM3

- Jedná se o multiplikaci užití peněz, které do systému (vědra) přicházejí
- Je možné je užít opakovaně v různé míře
- Peníze nejsou jen prostředkem směny, přinášejí práci a pracovní příležitosti (někdo musí zboží vyrobit a služby poskytnout)

LM3 v praxi MAS

- Studie M. Arnošt MAS Nepomucko (2014)
  - Dotace LEADER – 43% místní dodavatelé
  - Dotace ROP – 12% místní dodavatelé
  - Dotace OP ŽP – 1(!)% místní dodavatelé
- PROČ?
  - Zakázky malého rozsahu :
    - přímo, cenový marketing (výběr ze tří)
  - Zakázky v režimu zákona:
    - místní podnikatelé nemají kapacitu, historii, zkušenosti....

Dotazy??

Lokální /místní ekonomika

- **Lokální ekonomika je způsob hospodaření, který přednostně využívá místních zdrojů materiálních, energetických i lidských k uspokojení potřeb místních potřeb.**
- **Lokální ekonomika zjednodušeně představuje místní produkci pro místní spotřebu (zboží i služby). Jejím předpokladem je fungující místní trh.**

Lokální trh

- Trh je tvořen producenty a konzumenty mezi kterými dochází ke směně zboží/služeb.
- Jaké jsou předpoklady fungujícího trhu?
- Co potřebuje producent a co konzument?

Co potřebuje producent, aby mohl prodávat?

- Vnitřní předpoklady :
  - 4 kapitály
    - Fyzický (pozemky, budovy)
    - Finanční (stroje)
    - znalostní (dovednosti)
    - Sociální (schopnost komunikovat, spolupracovat)
- Vnější předpoklady :
  - Legislativa
  - Zájem spotřebitele

Co potřebuje konzument, aby mohl kupovat?

- Vnitřní předpoklady:
  - informace o tom co lze koupit v regionu
  - a motivaci (proč)
- Vnější předpoklady:
  - kde (dostupnost)
  - legislativa (politická vůle)

Rozvoj lokálního trhu

- Často zcela absentuje, pouze na úrovni šedé ekonomiky
- Je třeba
  - Stimulace nabídky (odstraňování barier, posilování kapitálů)
  - Stimulace poptávky (propagace, informace, prostor pro směnu – virtuální i faktický)
- Lokální trh je často iniciován a podporován místními iniciativami!

Nejčastější aktivity místních iniciativ

- Zaměřené na producenty
  - Podpora spolupráce, sdílení (družstva ..)
  - Vzdělávání
  - Poradenství, mikropůjčky, dotace
  - Regionální značení
- Zaměřené na konzumenty
  - Osvěta, propagace, informace
  - Adresáře, kuchařky, regionální značení
  - Rozvoz, místní trhy
  - Prodejny místních produktů

Příklady místních iniciativ

- KPZ, bedýnky,
- neformální směnné systémy LETs, časové banky
- Venkovská tržnice (projekt spolupráce více než 10 MAS)

Nesmělé pokusy z jihu Čech I.

- Průzkum potřeb místních zemědělců 2003 (= umět vyrábět sýry)
- Kurzy dovedností (zpracování mléka – kurzy od roku 2005, kvašené ovocné nápoje a piva, legislativa pro zpracování ovoce a prodej)
- Přímé propojování producentů s konzumenty pořádáním trhů, Webové stránky, FB

Nesmělé pokusy z jihu Čech II.

- Přeshraniční spolupráce = výměna zkušeností (pěstování a zpracování ovoce, chov ovcí, zpracování produktů...)
- Komunitní pivovar (družstvo)
- MASková moštárna
- Regionální značení „Opravdu od nás“
- Časová banka Borovany (2004)
- LETS Bud'sob – JČ kraj www.budsob.cz

Úspěšné projekty

- <https://www.obchodudobraka.cz/> -
– výlučně potraviny s Jihočeským původem
- Statek u dvou dubů
– rozvoz produktů

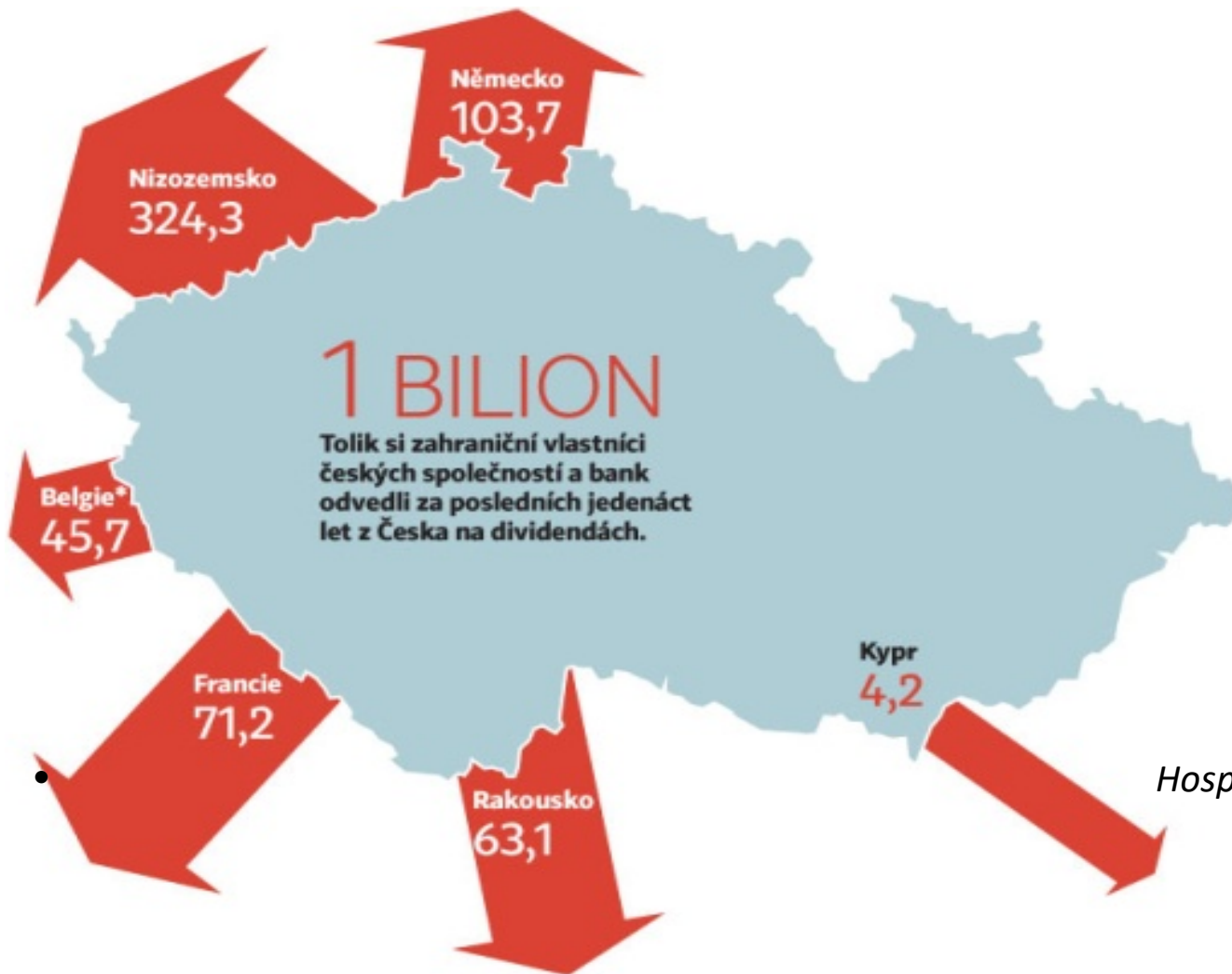

Dotazy?

Proč tolik pracujeme?

- Každý pátý Čech si legálně přivydělává, na černo možná každý druhý, proč?
- Vydělávají málo?
- (v zahraničí je běžné pracovat na zkrácený úvazek)
- **300 mld Kč ročně vyplaceno na dividendách pro zahraniční vlastníky** (údaj z roku 2011)
- Tyto zisky odtékají nenávratně do „jiných věder“

ČR jako exportér zisků

Hospodářské noviny 2011

Kouzlo investic

- Investice přináší zaměstnanost
  - za jaké mzdy?
  - nízkopříjmové skupiny nakupují levné zboží v supermarketech ... (ne na místním trhu)
- Investice přináší zisky
  - Kam putují?
  - Kde se zisky reinvestují?
- Co se děje s našimi úsporami?
- Nechme lidi zbohatnout!

Větrné elektrárny, Sardinie 2015

Komunitní investice

- Ve venkovských regionech je nedostatek silných ekonomických hráčů
- Zahraniční zkušenosti – komunitní projekty, komunitní investování
- Pokus: Měšťanský pivovar Borovany – družstvo
- Příležitost: Komunitní sluneční elektrárny

Zaměstnavatelé v Borovanech

- Colop a.s. – výroba razítek – 160 zaměstnanců
– vlatníci Rakousko, USA
- Lassesberger a.s. – keramika - 70 zaměstnanců
– Rakousko
- Marius Pedersen – odpadové hospodářství -
desítky
– Dánko
- Bentex (Německo), Penny market (Německo),
LB Cemix – Rakousko ...

Místní zaměstnavatelé v Borovanech

- ZOD Borovany cca 50 zaměstnanců
- SAS Technik cca 45
- Bonus - 8
- Obec (a škola) – desítky

Aktuální inspirace

- <http://www.budejce.com/>
- Pomozte svému živnostníkovi (iniciativa ČB Pirátů) vznikla 21.4.
- Prodej voucherů na služby